

# ตอบปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ปรางทิพย์ นพรมภา

ถาม กิจกรรมในการเรียนภาษาอังกฤษที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารต่อกัน (Communicative activity) อย่างแท้จริงนั้น เป็นอย่างไรคะ และถ้าคิดค้นใช้แบบฝึกหัด drill จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสื่อสารกันบ้างไหมคะ *สุวินดา กทม.*

ตอบ ผู้เรียนและผู้สอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันได้ให้ความสนใจในกิจกรรมเพื่อใช้ภาษาในการสื่อสาร ซึ่งในที่นี้ จะขอใช้ทับศัพท์ว่า Communicative activity แต่บางครั้งก็ยังไม่เข้าใจหลักการของกิจกรรมนี้อย่างแท้จริง บ้างก็คิดว่าหากให้ผู้เรียนได้ฝึก drill หรือการกล่าวประโยคซ้ำไปซ้ำมา จะเป็น Communicative activity ที่ได้ผลเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูด เปล่งเสียง และแสดงบทบาทในชั้นเรียน มากกว่าที่จะให้ผู้สอนเป็นผู้แสดงกิจกรรมแต่เพียงฝ่ายเดียว ความเข้าใจนี้ยังผิดอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรม drill นั้น ไม่ได้ช่วยในการสื่อสารอย่างแท้จริง

กิจกรรม Communicative activity นั้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการติดต่อ สื่อความหมาย แสดงความคิดเห็นความรู้สึกให้ผู้อื่นได้รับรู้เป็นการสร้างหรือผลิตสิ่งใหม่ ๆ อันได้แก่ประโยคที่แสดงความคิดเห็นของผู้เรียนเอง ซึ่งจากประสบการณ์เหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการเรียนการสอน แนวความคิดนี้ สอดคล้องกับลักษณะภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น กิจกรรม Communicative activity จึงมุ่งเน้นในการแสดงออกหรือสิ่งที่ผู้เรียนพยายามสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้ มากกว่าที่จะมุ่งเน้นความถูกต้องของสำนวนหรือโครงสร้างของภาษา

Dunglas Barnes ได้กล่าวถึง Communicative activity ในหนังสือ From Communication to Curriculum ว่า ในการเรียนการสอนลักษณะ Communicative approach ผู้เรียนย่อมมีโอกาสที่จะได้พูดและทำการสำรวจหาสิ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการในการใช้ภาษาในชีวิตจริงของตน ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีโอกาสแยกแยะตีความ (reevaluate and interpret) คำถามที่ผู้สอนตั้งขึ้น เพื่อจะหาคำตอบรวมทั้งต้องมีโอกาสตั้งคำถามเมื่อต้องการคำตอบในเรื่องต่าง ๆ ได้ หากผู้เรียนขาดโอกาสนี้ ผู้เรียนก็จะเพียงแต่นั่งฟังผู้สอนกล่าวทวนประโยคต่าง ๆ ที่ผู้สอนกำหนดมา และตอบคำถาม โดยพลาดโอกาสอันแท้จริงที่จะได้สื่อสาร อันจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถสร้างประโยคในวงจำกัด โดยไม่มีโอกาสสร้างประโยคใหม่ ๆ (novel utterances) ซึ่งทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการนำภาษาไปใช้ในชีวิตจริง ส่วนกิจกรรม drill นั้น มิใช่กิจกรรม Communicative อย่างแท้จริงเนื่องจากกิจกรรมนี้มิได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ผลิตสิ่งใหม่ ๆ หรือแสดงความ

คิดเห็นหรือแม้แต่ความรู้สึกของผู้เรียนออกมาเลย กิจกรรม drill มุ่งเน้นให้ผู้เรียนกล่าวประโยคซ้ำไปซ้ำมา  
 หนึ่งเพื่อฝึกสำนวนโครงสร้างภาษา หรือจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งเพื่อความแม่นยำในภาษา โดยทั้ง  
 ผู้สอนและผู้เรียน มิได้เสนอความคิดใหม่ๆ ออกมาแม้แต่น้อย ผู้สอนเพียงแค่เรียกชื่อผู้เรียนเพื่อฝึกฝน  
 ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

A class is being drilled on a structural point

Teacher : Was the house easy to find ? (ask)

Student : They asked me if the house was easy to find.

Teacher : What bus did you take ? (ask)

Student : They asked me what bus I took.

จากตัวอย่างข้างบนซึ่งเป็นการฝึก drill นี้ จะเห็นได้ว่าทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างก็มิได้สร้างภาษาใหม่ๆ  
 ขึ้นใด นอกจากฝึกฝนการใช้ reported speech ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างก็รู้คำตอบของประโยคที่ฝึกฝนอยู่แล้ว ไม่มี  
 คำถามใหม่ๆ หรือคำตอบใหม่ๆ ฝึกลักษณะภาษาที่แท้จริงตามธรรมชาติ ผู้สอนเรียกให้ผู้เรียนได้ฝึกพูด จากนั้น  
 ก็แก้ไขประโยคของผู้เรียน และตั้งต้นประโยคใหม่ลักษณะเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ (Barnes 1976, Mishler 1972,  
 Gumperz and Herasimchuk 1972 ; Stubbs 1976) ซึ่งกิจกรรมลักษณะนี้จะมีอยู่ก็แต่เฉพาะในห้องพิจารณาคดี  
 และในห้องเรียนเท่านั้น (Ward 1985) กิจกรรมนี้ปิดกั้นโอกาสที่ผู้เรียนจะได้วิเคราะห์แยกแยะ (reevaluate and  
 synthesize the information) ข้อความที่ผู้ถามได้ตั้งขึ้น เพื่อให้คำตอบที่แสดงความรู้สึกหรือความเห็น ของ  
 ตนเลย

จากการเปรียบเทียบข้อแตกต่างของ drill และกิจกรรมแบบ Communicative ผู้เขียนคิดว่าผู้อ่านคงพอ  
 จะเห็นความแตกต่างที่แท้จริงของกิจกรรมทั้งสอง หากผู้สอนทุกๆ ไปพยายามสอดแทรก drill โดยเข้าใจผิดคิดว่า  
 เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในห้องเรียน ก็อาจเป็นผลเสียเนื่องจาก drill เป็นเพียงการสื่อสาร  
 ที่เปรียบเสมือนเสียงสะท้อนของบทสนทนาที่ผู้เรียนได้ท่องจำไว้เท่านั้น (Ward, 1984) ผู้เรียนจึงไม่ได้เรียนรู้ถึง  
 หลักเกณฑ์การใช้ภาษาอย่างแท้จริง (Social rules of language use) ซึ่งก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการพูดซ้ำซาก  
 แบบนกแก้วนกขุนทอง รวมทั้งอาจจะเลยเถิดไปถึงอาการเกร็ง เนื่องจากจะต้องระวังที่จะต้องสร้างประโยคให้  
 สละสลวยสมบูรณ์ (final draft version of English-Barnes) ซึ่งเป็นการผลิตธรรมชาติ ขาดความคล่องตัวในเชิง  
 ภาษาซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสื่อความหมายในเชิงภาษาอย่างแท้จริง

เนื่องจากผู้ตอบปัญหานี้เป็นเพียงอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่มิใช่เจ้าของภาษาจึงมีข้อเสนอแนะกิจกรรม  
 ที่เอื้อต่อการสื่อสารอย่างแท้จริงได้ จึงถือโอกาสคัดลอกกิจกรรมต่างๆ จากข้อเขียนของ James Ward ผู้เชี่ยวชาญ  
 ด้านการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเคยสอนอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ James Ward ได้เสนอกิจกรรมเหล่านี้ได้ใน  
 บทความ The Teacher, The Student, The Classroom and Communication Activities ที่พิมพ์ในวารสาร  
 English Teaching Forum โดย Ward ได้กล่าวเน้นว่าผู้สอนจำต้องชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรม  
 ต่างๆ วิธีการ แบบฝึกหัด หรือวิธีที่จะทำให้กิจกรรมนั้นๆ บรรลุผลมิเช่นนั้นผู้เรียนอาจพบว่ากิจกรรมนั้นๆ ขาด  
 ความเข้าใจ และไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร Ward ได้สรุปกิจกรรมเหล่านี้ออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ดังนี้

1) Teacher Response เมื่อผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น แต่ผู้สอนไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้เรียนต้องการสื่อสาร ผู้สอนควรให้กำลังใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนค่อย ๆ เรียบเรียงความคิดและสำนวนภาษาโดยใช้ประโยคต่าง ๆ เช่น

Please explain.

Please summarize what you mean.

Can you sum up this conversation.

2) Half-open dialogues ผู้สอนควรเข้าไปควบคุมการสนทนาเพียงเล็กน้อย โดยผู้เรียนอาจใช้ข้อมูลจากประโยคที่ผ่านมาหรือประโยคถัดไป กิจกรรมข้างล่างนี้เป็น half-open dialogue ที่ต้องอาศัยเนื้อความจากการอ่านบทความสั้น ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาเติมในบทสนทนาได้

Below is part of a page from a college catalogue. Look at it and find out :

- how many English courses are required.
- how many English electives a student can take.
- how many math courses must be taken.
- an example of a natural science.
- an example of a social science.
- what 1510 means.
- what 1840 means.
- how many total English credits are required.
- how many total math courses are required.
- how many total credits are required for a freshman.

COLLEGE OF BUSINESS ADMINISTRATION

Freshman-Year Courses

Credits for each course

English 1510-1520	4
English (elective)	4
Mathematics 1840-1850, 1860	4
Natural Science (elective)	4
Social Science (elective)	4
Accounting 2110	4

Dialogue

Siriphon is talking to her professor about her courses.

Use the information in the reading and complete the dialogue.

Siriphon : How many English courses are required ?

Dr. Myers :

Siriphon : Only one English elective ?

Dr. Myers :

Siriphon : Oh, I see. I have to take English 1510 and 1520 and one elective, right ?

Dr. Myers :

Siriphon : What math courses will I need to take?

Dr. Myers :

Siriphon : That's for a total of 12 credits. isn't it?

Dr. Myers :

Siriphon : How about science courses?

Dr. Myers :

Siriphon : What's an example of a natural science? And how about a social science?

Dr. Myers :

Siriphon : Well, thanks a lot. You've been very helpful.

Dr. Myers :

Siriphon : Bye!

Dr. Myers :

3. การสัมภาษณ์ (interview) บทสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ผู้สมัครเป็นพนักงานต้อนรับของบริษัทการบินไทยผู้สอนอาจหาโฆษณารับสมัครงานนี้จากหนังสือพิมพ์ และให้ผู้เรียนสร้างสถานการณ์ว่าเป็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลของบริษัทการบินไทย และผู้สมัครเข้าทำงานโดยอาจใช้คำถามต่าง ๆ ดังนี้

Orally create interviews between an applicant for the Thai International Airlines job and some Thai International officials. Find out :

- the applicant's name, age, height, and weight
- his educational background.
- about his health.
- if he speaks a foreign language.
- where he learned a foreign language.
- his past work experience.

- how well he can swim.
- what his hobbies are.
- what he does in his leisure time.
- if he has any special talents like singing.
- his reasons for wanting to join Thai International.
- about his future plans.
- what he would do if a passenger drank too much.
- what he will do if he doesn't get this job.

4) Group Discussion การที่จะให้กิจกรรมนี้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ผู้สอนจึงต้องกำหนดบทบาทให้แน่นอน เช่น กิจกรรมข้างล่างนี้สมมติว่าผู้เรียนเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผู้เรียนกำลังวางแผนต้อนรับนักเรียนแลกเปลี่ยนโครงการ AFS โดยผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มย่อยดังนี้

#### Group discussions

Notice how clearly the task below is defined for students.

#### Group Discussion and Making Decisions

You are students in a local secondary school. You are planning an orientation program for newly arrived AFS (exchange) students. In small groups, plan the following :

- where they can learn your language and who can teach them.
- what classes they should take in your school and why.
- what classes they should not take in your school and why.
- what local customs they should be told about. (Include social taboos as well as local foods, music, dances, etc.)

จากข้อคิดเห็นและตัวอย่างข้างต้นที่ผู้เขียนได้รวบรวมมาเสนอแนะนี้ผู้เขียนหวังว่า คุณสุวินดา และผู้สอนภาษาอังกฤษท่านอื่น ๆ จะพอเห็นภาพกิจกรรม Communicative ได้แจ่มชัดยิ่งขึ้น และหวังว่าผู้สอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นผู้ร่วมอาชีพของผู้เขียนจะมีแรงจูงใจช่วยกันสร้างสรรค์กิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน เพื่อสามารถใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

### หนังสืออ้างอิง

- Barnes, Douglas, 1976. *From Communication to Curriculum*. Middlesex, England: Penguin Books.
- Gumperz, J., and E. Herasimchuk. 1972. "The Conversational Analysis of Social Meaning; A Study of Classroom Interaction". In "*Sociolinguistics*", ed. Roger Shuy, Washington, D.C.: Georgetown University Monograph Series on Language and Linguistics.
- Stubbs. Michael, 1976. *Language, Schools and Classrooms*. London : Methuen.
- Ward, J. "The Teacher, the Student, The Classroom and Communication Activities" *English Teaching Forum*. July 1984.